

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 รายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 9 โรงเรียน ครู จำนวน 293 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยคิดสัดส่วนตามจำนวนข้าราชการครูในแต่ละโรงเรียน โดยยึดการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เกรชชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 606) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 166 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้ว เขต 2

	โรงเรียน	ประชากร จำนวน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง จำนวน (คน)
1	ร่มเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว รัชมังคลาภิเษก	23	13
2	ชัยนภแก้ววิทยา	24	14
3	ชัยม่วงวิทยา	13	7
4	วัฒนานคร	49	28
5	อรัญประเทศ	70	40
6	คลองน้ำใสวิทยาคาร	30	17
7	ตาพระยา	36	20
8	ทัพราชวิทยา	12	7
9	ทัพพระยาวิทยา	36	20
	รวม	293	166

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารจากเอกสาร และตำราทั้งในและต่างประเทศ
2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแนวคิด ภาวะผู้นำรูปแบบพิสัยเต็มที (Bass, 1991) กับแบบสอบถามของ สุทธิศาสน์ (2547, หน้า 88-97) และ ชรัตน์ จินขาวจำ (2547, หน้า 89-94) มาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ขนาดของโรงเรียน
วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานของครูผู้สอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีดังนี้

- 4 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติบ่อยมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติบ่อย
- 2 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติบางครั้ง
- 1 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัตินานๆ ครั้ง
- 0 คะแนน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนไม่เคยปฏิบัติเลย

การคิดคะแนนของแบบสอบถาม คิดจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม

โดยแยกคะแนนเป็น 3 ด้าน คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน และ
ภาวะผู้นำตามสบาย แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการหาความเที่ยงตรง (Validity)
การหาอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นหาความเที่ยงตรงของ
เชิงเนื้อหาโดยดำเนินการดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามผ่านการแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง
และความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา
โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับความอนุเคราะห์มีดังนี้

- 1.1.1 ผศ.ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

1.1.2 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและ
วัดผลการศึกษา

1.1.3 นายวันชัย ผลสมบูรณ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร
สระแก้ว รัชมิ่งคลาสิก

1.2 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

2. การหาอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ได้ค่าสหสัมพันธ์ (r) รายข้อของแบบสอบถามระหว่าง .44 ถึง .91

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) พบว่ามีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .99

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 นำหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 166 คน และได้รับแบบสอบถามสามารถนำมาทำการศึกษาวิเคราะห์ได้จำนวน 166 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถามได้แบบสอบถามที่ครบสมบูรณ์ 166 ฉบับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำแบบสอบถามทุกฉบับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามนั้นมาหาคะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

2.2 ทำการวิเคราะห์ แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปแปลผลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้เกณฑ์การแบ่งความถี่ของการแสดงภาวะผู้นำ ตามแนวทางให้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแสง (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
3.51 – 4.00	ผู้บริหารโรงเรียนแสดงภาวะผู้นำในระดับสูงมาก
2.51 – 3.50	ผู้บริหารโรงเรียนแสดงภาวะผู้นำในระดับสูง
1.51 – 2.50	ผู้บริหารโรงเรียนแสดงภาวะผู้นำในระดับปานกลาง
.51 – 1.50	ผู้บริหารโรงเรียนแสดงภาวะผู้นำในระดับต่ำ
.00 – .50	ผู้บริหารโรงเรียนแสดงภาวะผู้นำในระดับต่ำมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสพการณ์ทำงานของครูผู้สอนต่างกัน ใช้การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)
3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)